

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četrlet 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu. — Ustanovniki in deležniki tiskovnih društev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Ker je opravištvu „Slov. Gospodarja“ od konca januarja v eni roki, bode tudi vsa uprava in posebno še razpošiljatev lista tako urejena, kakor se spodobi in imajo častiti naročniki pravico tirjati.

V ta namen prosimo, da se naj vsak naročnik, ki lista morebiti do zdaj ni dobival ali nerodno, pri opravištvu v stolnem farovžu, (Dom-pfarrhof) oglasi in svojo addresso s poslednjo pošto razločno napiše. — Prosimo tudi še enkrat, naj nam oni č.č. naročniki, kateri so 3. številko „Gosp.“ vsled hude pomote pri ekspediciji v dveh ali še več odtisih prejeli, nazaj poslati blagovolijo povrne številke, katerih potrebujemo za novejša naročnike.

Opravištvu „Slov. Gospod.“

Porote.

I.

Gospodarska zbornica je sprejela novi kazenski red, kateri vpeljava zopet porote ali sodnije zapriseženih mož tudi v kazenskih stvareh, kakor smo jih že leta 1850—1852. imeli. Stvar je sama ob sebi in po pravnih vzorih prav lepa in vabljava, ko bi le tudi v sedanjih razmerah praktična bila!

Porotniki sodijo po svojem najboljšem prepričanju, po glasu svoje vesti, po svoji zdravi pameti. Ker se končna razprava ustmeno vrši, ter so nazoče vse priče, se pravda hitreje dožene. Ker so porotniki rojaki, morebiti bližnji sosedje in stanovski tovariši zatočenca, se sme nadjati, da se ničesar prezrlo ne bo, karkoli njemu v prid služi.

Iz druge strani se vzbuja in krepi pravednost (Rechtsbewusstsein) pri državljanih, se bistrijo pojmi o pravosti ali poštenosti, ker vidijo ljudje pri javnih obravnavah nasledke te in one

napačnosti. To vse služi porotam v hvalo, in temu se tudi oporekati ne da; drugo vprašanje je pa, ali se bodo porote v sedanjih naših razmerah tako hvalevredno in blagodejno obnašale, kakor mislijo oni, ki jim kot najboljši napravi slavo pojó?

Kar je naša gospodarska zbornica na vladin migljaj postavi, v zbornici poslancev sklenjeni, zdaj dostavila, da sme namreč vlada porote za nekatere kraje na leta dni ustaviti, nam nič dobrega ne obeta. Godilo se je to v tiskovnih tožbah že lani na Českem, ko je minister pravosodja tiskovne pravde českim porotnikom vzel in nemškimi izročil. Reklo se je, da so česki porotniki proti českim novičarjem enostranski, da imajo predsodkov. So mar nemški porotniki českim listom nasproti menj enostranski in bolj nasebni (objektivni)? Ako smo za porote godni, mora to veljati za vse kraje in vladi bi se ne smelo dati na voljo, da ustavi sodbo po porotnikih, kjer se ji poljubi; ako pa nismo za to še godni, je tudi zdaj postava prenapeljena kakor je bila l. 1850. Vsekako je ta določba nevarna, in če imajo liberalci v zbornici poslancev le iskrico pravega svobodnega duha, morajo zavreči to določbo, ki je nekaka nezaupnica prihodnjim porotnikom.

Kdor dejanske razmere nepristrano sodi, se ne more porotnih sodnij veseliti, ker jim menjka prva, neobhodno potrebna pogodba: splošna izobraženost prebivalcev, vsled ktere zamore tudi priprost človek, bodisi kmet ali „purgar“, jasno pregledati vse pravne okoliščine ter brez vseh predsodkov stvar presoditi. Na koliko se je pospešila omika slovenskega ljudstva od leta 1852., ko so se porotne sodbe zopet ustavile, do denešnjega dne? Ne poznamo res ni najmanjšega napredka; napredovalo je pri nas le ponemčevanje. Vrh tega je pa vsled neprestanega hujskanja v verskem, političnem in narodnem oziru tolika zmeda navstala, da je — posebno politični